

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către Ludmila Cațer, reprezentată de avocatul Vladilen Călugăreanu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Crinu Bulbaș împotriva Ludmilei Cațer, Mihaelei Slovenschi (Cațer) și Anei-Maria Cațer cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 02 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-1070/23
nr. PIGD 2-20124562-01-2ra-31072023)*

Temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art. 432, alin. (2), alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023). Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Judecătoria Ungheni, sediul central, jud. R. Costru
Curtea de Apel Chișinău, jud. I. Secrieru, V. Cotorobai, M. Anton

16 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de către Ludmila Cațer, reprezentată de avocatul Vladilen Călugăreanu.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 06 octombrie 2020, Crinu Bulbaș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ludmilei Cațer, Mihaelei Slovenschi (Cațer) și Anei-Maria Cațer, prin care a solicitat încasarea datoriei în sumă de 1 600 euro și 160 000 lei, a taxei de stat în mărime de 5 754 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3 000 lei.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată Crinu Bulbaș a indicat că, la 29 octombrie 2014, a dat cu împrumut lui Constantin Cațer suma de 1 600 euro și 160 000 lei, fiind eliberată o recipisă în acest sens. În recipisă nu a fost indicată data restituirii împrumutului, urmând ca această datorie să fie restituită la cererea reclamantului.

3. În urma decesului lui Constantin Cațer, la 05 iulie 2019, moștenitori de clasa I au rămas descendenții-copii: Mihaela Slovenschi (Cațer) și Ana-Maria Cațer, precum și soția Ludmila Cațer.

4. Dat fiind faptul că datoria nu a fost restituită, la 23 iulie 2019, reclamantul a expediat notificare în adresa părților privind restituirea împrumutului, însă aceștia au ignorat-o.

5. Prin hotărârea din 01 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul central s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Crinu Bulbaș, s-a încasat, în mod solidar, de la Ludmila Cațer, Mihaela Slovenschi (Cațer) și Ana-Maria Cațer în beneficiul lui Crinu Bulbaș datoria în sumă de 1 600 euro și 160 000 lei, plus cheltuielile judiciare suportate cu titlu de taxă de stat în sumă de 5 754 lei și cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în sumă de 3 000 lei. (f.d. 83, 89-94)

6. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, Ludmila Cațer, reprezentată de avocatul Vladilen Călugăreanu, a declarat apel în termenul stabilit de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă, prin care a solicitat casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. (f.d.86)

7. Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 02 februarie 2023 a respins apelul declarat de Ludmila Cațer, a menținut hotărârea din 01 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni. (f.d.136,137-144)

8. Pentru a decide astfel, instanța de apel a specificat că, prima instanță corect a reținut faptul că Ludmila Cațer, Mihaela Slovenschi (Cațer) și Ana-Maria Cațer, devenind moștenitori ai masei successorale rămase după decesul

lui Constantin Cațer, poartă răspundere pentru obligația asumată de defunctul Constantin Cațer față de Crinu Bulbaș privind restituirea datoriei în sumă de 160 000 lei și 1 600 euro.

9. Totodată, instanța de apel, reținând prevederile art. 2418, art. 2524 din Codul civil (în vigoare la 01 martie 2019) raportate la circumstanțele de fapt a concluzionat că moștenitorii răspund pentru obligațiile masei succesoriale și cu patrimoniul său personal. Or, obligații ale masei succesoriale se consideră, pe lângă obligațiile defunctului, și obligațiile care rezultă din calitatea de moștenitor, în special obligațiile ce rezultă din legate și din sarcini.

10. De asemenea, instanța de apel a dat apreciere și aspectului ce ține de faptul că, în speța dată, condițiile contractului de împrumut din 29 octombrie 2014, constatând că acestea au fost respectate atât de către Crinu Bulbaș, cât și de către Constantin Cațer, ambii au avut intenția directă de a încheia la 29 octombrie 2014 contractul de împrumut în sumă de 1 600 de euro și 160 000 lei, ambii au avut intenția de a respecta condițiile contractului încheiat și cunoșteau despre consecințele nerespectării acestora, niciuna din părți nu a solicitat rezilierea contractului încheiat până la expirarea termenului stabilit în el.

11. În concluzie, instanța de apel a precizat ca fiind declarative și lipsite de careva suport probatoriu alegațiile apelantei despre invocarea nulității recipisei care, precum că a fost întocmită de defunctul Constantin Cațer, or, în speță acționează prezumția valabilității actului juridic până la proba contrarie, nefiind revocat de emitent. Astfel, în condițiile în care de către succesorii în drepturi ai defunctului, Ludmila Cațer, Mihaela Slovenschi (Cațer) și Ana-Maria Cațer nu au contestat valabilitatea recipisei din 29 octombrie 2014, acest act juridic rămâne a fi unul valabil, deci apelanta și copiii acesteia nu sunt degrevați de obligația de achitare a datoriei pentru împrumut în sumă de 1 600 de euro și 160 000 lei.

12. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 30 iunie 2023 Ludmila Cațer, reprezentată de avocatul Vladilen Călugăreanu, a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. (f.d 149-151)

13. În motivarea recursului s-a invocat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și pasibile de a fi casate, deoarece recurenta nu a cunoscut despre recipisa întocmită de defunct, iar instanțele de judecată au aplicat doar aspectele ce țin de raportul obligațional fără a face trimitere la normele legale și procedura aplicabilă speței, fapt ce demonstrează că instanțele de judecată au examinat cauza unilateral și au apreciat arbitrar probele prezentate pe caz.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

15. Art. XI, alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) stipulează că:

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor”.

16. Art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).”

17. Art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) reglementează că:

„Părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.”

18. Art. 432, alin. (2), lit. c) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevede că:

„Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a interpretat în mod eronat legea.”

19. Art. 432, alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) statuează că:

„Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.”

20. Art. 432, alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) stabilește că:

„Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Cu referire la termenul de declarare a recursului, prevăzut la art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă sus-citat, instanța de recurs reține că

recurenta a respectat acest termen, or decizia recurată a fost pronunțată la 02 februarie 2023, expediată participanților la proces, prin intermediul poștei electronice la 05 mai 2023. (f.d. 145)

Ludmila Cațer, reprezentată de avocatul Vladilen Călugăreanu, a expediat recursul prin intermediul oficiului poștal la 30 iunie 2023.

22. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

23. Astfel, că procedura admisibilității recursului va consta în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursului, la caz, 30 iunie 2023.

24. Din analiza recursului declarat rezultă că Ludmila Cațer, reprezentată de avocatul Vladilen Călugăreanu, a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432, alin.(1), alin.(2), lit. c) din Codul de procedură civilă, menționând că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

25. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Ludmila Cațer, reprezentată de avocatul Vladilen Călugăreanu, nu se încadrează în temeiul prevăzut la art. 432, lit. c) din Codul de procedură civilă, or nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

26. Totodată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432, alin. (3) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), nu a stabilit încălcarea de către instanța de apel a acestor circumstanțe.

27. În acest context, completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

28. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

29. În speță, completul de judecată menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

30. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

31. Drept urmare, completul de judecată reține că argumentele invocate de către Ludmila Cațer, reprezentată de avocatul Vladilen Călugăreanu, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurată.

32. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 431, alin. (1), (2), art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440, alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de către Ludmila Cațer, reprezentată de avocatul Vladilen Călugăreanu, împotriva deciziei din data de 02 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă